

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/41

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2022/15904

Karar No. 2023/58

Tarihi: 09.01.2023

●YURT DIŞINA SEFER YAPAN TIR ŞOFÖRLERİNİN SALT TANIK DELİLİNE DAYANARAK FAZLA ÇALIŞMA İSTEYEMEYECEĞİ

●ULUSLARARASI ÇALIŞAN TIR ŞOFÖRLERİNİN KENDİ MESAI SAATLERİNİ KENDİLERİ BELİRLEDİĞİ İÇİN DAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİNE HAK KAZANAMAYACAĞI

ÖZETİ: Yargıtayın kararlılık kazanmış olan uygulamasına göre yurt dışına sefer yapan tır şoförlerinin salt tanık deliline dayanarak fazla çalışma ücreti talep etmeleri mümkün değildir. Tanıkların anlatımları kendi çalışma saatleri ile ilgili olup dava açan tır şoförü ile aynı seferde görev yapmamaları sebebiyle günlük çalışma saatlerini tam olarak bilmeleri mümkün değildir. Öte yandan uluslararası tır şoförleri mesailerini kendileri belirledikleri gibi günlük tır kullanımıyla ilgili sıkı trafik mevzuatına uymak zorundadırlar.

Dosya kapsamı ve mevcut delillerden davacının yurt içinde ve yurt dışında taşımacılık işi yaptığı; yani uluslararası tır şoförü olarak çalıştığı noktasında taraflar arasında bir uyuşmazlık bulunmadığına göre davacının yapılan işin niteliği itibarıyla yurt dışında tır şoförü olarak çalıştığı dönemlerde fazla çalışma ücretine hak kazanması mümkün değildir. Pasaport kayıtlarına, yurda giriş çıkış kayıtlarına göre tespit edilecek bu dönemler için fazla çalışma ücreti talebinin reddi gerekirken kabulüne karar verilmesi hatalıdır.

DAVA: Taraflar arasındaki alacak davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince, davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararın taraf vekilleri tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvuruların esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin 12.09.2001-09.08.2018 tarihleri arasında ağır vasıta şoförü, nakliye işçisi ve araç bekçisi olarak çalıştığını, işverenin, özellikle NATO çalışanlarının ve dış işleri personelinin taşıma işini yaptığını, bu kapsamda ev yükünü toplayıp araca bindirmekten, aracın sürüşünü yapmaktan, gereken yere götürmekten, yükü boşaltıp eve taşımaktan, ulaşımdaki yükün güvenliğinden tek başına sorumlu olduğunu, bu şekilde ayda ortalama üç kez taşıma işi yaptığını, her servis için en son 400,00 euro ücret aldığını, aldığı 1.200,00 euro aylık ücrete ek olarak ücret hesabına asgari ücret yatırıldığını, ücretinin Kuruma asgari ücret olarak bildirildiğini, her araçta tek bir çalışan olmasına karşılık aynı firmada çalışan işçilerin birbirlerinden haberdar olduklarını, çalışma koşullarını bildiklerini, iş sözleşmesinin müvekkili tarafından haklı nedenle feshedildiğini, kıdem tazminatının ödenmediğini, ücret hesabına küçük bir ödeme yapılmışsa da bu ödemelerin faiz ve fer'ilerine mahsuben alındığını, yıllık izinlerini eksik kullandığını, yükleme ve boşaltma işlerinin yurt dışında kalınan süreçte 7 gün 24 saat aralıksız devam ettiğini, günde ortalama 4 saat uyku süresi olduğunu, kalan 20 saatte yoğun bir şekilde hamaliye işçisi olarak çalıştığını, ek yevmiyelerinin ödenmediğini, her ev için her seferde en az 15 saat taşımacılık işi yaptığını, sürüş yasağı olan saatlerde araçta beklemek zorunda kaldığını, hafta tatili izinlerini kullanmadığını, yurt dışında olduğu sürede dinî ve millî bayramlara denk gelen bütün ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalıştığını, karşılığı ücretlerin ödenmediğini ileri sürerek kıdem tazminatı, yıllık izin ücreti, fazla çalışma ücreti, hafta tatili ücreti, ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde, davanın belirsiz alacak davası olarak açılmasında davacının hukuki yararının bulunmadığını, kısmi dava ile birlikte külli tespit talep edilmesine derdestlik itirazında bulduklarını, davacının iddialarının asılsız olduğunu savunarak davanın öncelikle usulden aksi takdirde esastan reddini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacının davalı yanında 12.09.2001-30.09.2003 ve 29.04.2004-09.08.2018 tarihleri

arasında kesintili olarak 16 yıl, 4 ay, 5 gün süre ile çalıştığı, önceki dönem çalışmasının tazminat hak etmeyecek şekilde sona erdiği ispat edilemediğinden her iki dönem çalışmasının birleştirilmesi gerektiği, harcırah ve yolluk adı altında yapılan ödemelerin kıdem tazminatı hesabına dâhil edilmesi gerektiği, en son kıdeme esas günlük brüt ücretinin 269,22 TL olduğu, davacı ve davalı tanık beyanlarına göre haftanın 6 günü çalışma yapılması nedeni ile hafta tatili alacağı olmadığı, kullandığı ya da karşılığının ödendiği ispat edilemediğinden 127 gün karşılığı 34.190,94 TL brüt yıllık izin alacağı olduğu, davacı ve davalı tanık beyanlarına göre yurt dışında çalışılan dönemde resmî ve dinî bayram günlerinde çalışma yapılması nedeni ile 8.945,74 TL brüt ulusal bayram ve genel tatil alacağı olduğu, pasaport kayıtlarına göre yurt dışında bulunduğu dönemde, tanık beyanlarına göre haftanın 6 günü günlük 9 saat çalışması, haziran, temmuz, ağustos ve eylül döneminde ev taşıma işi nedeni ile 4 saat daha çalışmaya devam etmesi sebebi ile yurt dışında bulunduğu dönemde haftalık 45 saati aşan 9 saatlik fazla çalışması bulunduğundan 57.201,07 TL brüt fazla çalışma alacağı olduğu, yurt içinde bulunduğu dönemde haftanın 6 günü 08.00-18.00 saatleri arasında çalıştığı, haftanın 2 günü 18.00'den sonra Çeşme'ye yük götürmesi sebebi ile ortalama 3 saat daha çalışması nedeni ile haftalık 45 saati aşan 15 saat fazla çalışma karşılığı 44.023,74 TL alacağı olduğu, toplam fazla çalışma alacağının 101.224,81 TL olduğu, fazla çalışma ve diğer ücret alacaklarının ödenmemesi nedeni ile iş sözleşmesinin davacı tarafından haklı nedenle feshedilmesi sebebi ile yapılan ödemelerin mahsubu sonrası 65.884,45 TL brüt kıdem tazminatına hak kazandığı, fazla çalışma ile ulusal bayram ve genel tatil ücretlerinden taktiren %30 oranında indirim yapılarak 6.262,01 TL brüt ulusal bayram genel tatil alacağı, 70.857,36 TL brüt fazla çalışma alacağı bulunduğu gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı ve davalı vekilleri istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

1. Davacı vekili; sefer sırasında aracın başından hiçbir surette ayrılmadığını ve hafta tatili izinlerini kullanmadığını, bu nedenle hafta tatili ücreti talebinin reddedilmesinin hatalı olduğunu ileri sürerek istinaf yoluna başvurmuştur.

2. Davalı vekili; davanın belirsiz alacak davası olarak açılmayacağını, davacının hizmet süresinin ve ücretinin hatalı belirlendiğini, davacının tır şoförü olması nedeniyle fazla çalışması ile ulusal bayram ve genel tatil çalışmalarının tanık beyanları ile tespit edilemeyeceğini, davacı tanığı S.Y.'nin davalıya karşı davası olan tanık olduğunu ve beyanlarının hükme esas alınmayacağını, ıslah dilekçesinin taraflarına tebliğ edilmediğini, faiz başlangıç tarihlerinin hatalı belirlendiğini ve alacakların zamanaşımına uğradığını ileri sürerek istinaf yoluna başvurmuştur.

C. Gereke ve Sonu

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile dosya kapsamı, dosyadaki yazı, bilgi ve belgeler, kanuni gerektirici sebepler, dosyadaki delil durumu ile İlk Derece Mahkemesinin vakıa ve hukuki değerlendirmesinin yerinde olduğu gerekçesiyle tarafların istinaf başvurularının esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili, istinaf dilekçesinde ileri sürülen gerekçeleri tekrar ederek Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozularak ortadan kaldırılması ve davanın reddine karar verilmesi istemi ile temyiz yoluna başvurmuştur.

C. Gereke

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, dava konusu fazla çalışma, hafta tatili ve ulusal bayram ve genel tatil alacaklarının belirsiz alacak davasına konu edilip edilemeyeceği, islah dilekçesinin davalıya usulüne uygun şekilde tebliğ edilip edilmediği, davacının fazla çalışma ile ulusal bayram ve genel tatil ücretine hak kazanıp kazanmadığı ve alacakların hesaplanması ile hüküm altına alınan alacaklarda faizin hangi tarihten itibaren uygulanacağı (faiz başlangıcı) hususlarına ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun (6100 sayılı Kanun) 107 nci maddesi, 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 371 inci maddesi ve 4857 sayılı İş Kanununun (4857 sayılı Kanun) 41, 44, 47, 50, 63 ve 68 inci maddeleri.

3. Değerlendirme

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı vekilinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Taraflar arasında davacının fazla çalışma ücretine hak kazanıp kazanmadığı hususu uyuşmazlık konusudur. Yargıtayın kararlılık kazanmış olan uygulamasına göre yurt dışına sefer yapan tır şoförlerinin salt tanık deliline dayanarak fazla çalışma ücreti talep etmeleri mümkün değildir. Tanıkların anlatımları kendi çalışma saatleri ile ilgili olup dava açan tır şoförü ile aynı seferde görev yapmamaları sebebiyle günlük çalışma saatlerini tam olarak bilmeleri mümkün değildir. Öte yandan uluslararası tır şoförleri mesailerini kendileri belirledikleri gibi günlük tır kullanımıyla ilgili sıkı trafik mevzuatına uymak zorundadırlar.

3. Davacı, davalı işyerinde ağır vasıta şoförü, nakliye işçisi ve araç bekçisi olarak çalıştığını, yurt içi ve yurt dışında ev nakliyesi işi ile uğraştığını iddia etmiş, iddiasını ispat amacıyla tanık deliline dayanmıştır. Dosyada imzalı puantaj kayıtları mevcut olmamakla beraber, davacının kullandığı araçlara ait takometre kayıtlarının da bulunmadığı belirgindir. Bu delil durumu karşısında dosyada mübrez bilirkişi raporunda, taraf tanık beyanlarının birlikte değerlendirilmesi sonucunda davacının çalışmaları konusunda yurt içi - yurt dışı çalışması olarak ayırım yapılmış ayrıca davacının ev nakliyesi işi yaptığı ve yine yurt içinde iken Çeşme'ye yük götürüp getirdiği dönemler de ayrı ayrı değerlendirilerek fazla çalışma ücreti alacağı hesaplanmıştır. Dosya kapsamı ve mevcut delillerden davacının yurt içinde ve yurt dışında taşımacılık işi yaptığı, yani uluslararası tır şoförü olarak çalıştığı noktada taraflar arasında bir uyumsuzluk bulunmadığına göre davacının yapılan işin niteliği itibarıyla yurt dışında tır şoförü olarak çalıştığı dönemlerde fazla çalışma ücretine hak kazanması mümkün değildir. Pasaport kayıtlarına, yurda giriş çıkış kayıtlarına göre tespit edilecek bu dönemler için fazla çalışma ücreti talebinin reddi gerekirken kabulüne karar verilmesi hatalıdır.

4.Kararın (3) numaralı paragrafında yer alan bozma gerekçesi dışında, davacının yurt içinde ev nakliyesi işi yaptığı ve İzmir'den Çeşme'ye yük getirip götürdüğü dönemler yönünden ayrı bir değerlendirme yapılarak dosyada mevcut deliller kapsamında fazla çalışma iddiasının yeniden değerlendirilmesi gerektiği ise gözden kaçırılmamalıdır.

5. Davacı dava dilekçesinde kıdem tazminatı dışındaki alacak kalemlerine dava tarihinden, ıslah dilekçesinde de artırılan kısımlara temerrüt tarihinden itibaren faiz işletilmesini talep etmesine rağmen, davacının talebi aşılarak kıdem tazminatı dışındaki alacakların tamamına temerrüt tarihinden itibaren faiz işletilmesi yerinde değildir. Davacının talebi doğrultusunda kıdem tazminatı dışındaki alacaklar yönünden dava ile istenen miktarlara dava tarihinden, ıslah ile artırılan tutarlara ise temerrüt tarihinden itibaren faiz işletilmesi gerekirken talebi aşar şekilde sonuca gidilmesi de hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle,

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA,**

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA,**

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgisine iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

09.01.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.